

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3361/2017. (XII. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 47/A. § (2) bekezdése és a Kúria Bpkf.II.1676/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó fogvatartott jogi képviselője (dr. Szikinger István, levelezési cím: Magyarország, 1027 Budapest, Margit körút 50–52., 1/12.) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, és abban kérte a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 47/A. § (2) bekezdése és a Kúria Bpkf.II.1676/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az alkotmányjogi panasz előzményeit érintően az indítvány, annak kiegészítései és a csatolt bírósági döntések alapján megállapítható, hogy az indítványozó és társai ellen emberölés büntetének kísérlete és más bűncselekmények miatt folyt büntetőeljárás. Első fokon a Pest Megyei Bíróság az 5.B.330/1999/70. számú, majd másodfokon a Legfelsőbb Bíróság a Bf.V.1.477/2000/7. számú ítéletet hozta, utóbbi 2001. január 15-én emelkedett jogerőre. Az indítványozó ezen jogerős ítélet ellen terjesztette elő azt a perújítási indítványt, amelyet a Fővárosi Ítéltábla 3.Bpi.10.867/2016/3. számú végzésével elutasított. Az alkotmányjogi panasszal támadott kúriai végzés a Fővárosi Ítéltábla ezen végzését helybenhagyta.
- [3] Az indítványozó kifogása szerint az ellene folytatott büntetőeljárásban sérült a védelemhez való joga, mivel a rendőrség a kihallgatását védő jelenléte nélkül foganatosította, és az eljárási cselekmény 10 órán keresztül tartott. A bíróságok továbbá olyan szakértő szakvéleménye alapján hoztak döntést, aki korábban a nyomozó hatóság tagja volt, így a Be. irányadó rendelkezései értelmében a büntetőeljárásban szakértőként nem járhatott volna el. A Pest Megyei Ügyészség nyomozó ügyésze pedig a „megpanaszolt kényszervallatás ügyében nem járt el pártatlanul” (indítvány, 2. oldal). Minderre tekintettel az indítványozó úgy vélte, hogy az ellene folytatott büntetőeljárásban megvalósult az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésének, XV. cikk (1) és (2) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdéseinek a sérelme.
- [4] A régi Btk. 47/A. § (2) bekezdésének az alaptörvény-ellenességét azon az alapon állította az indítványozó, hogy a jogszabályhely „azonosan kezeli a kísérletet és a befejezett minősített emberölést” (indítvány, 2. oldal). Ezáltal a rendelkezés elvonja a bírói egyéniesítés lehetőségét, korlátozza a bírói mérlegelést a büntetés kiszabását érintően. Hátrányos helyzetet teremt továbbá arra a terheltre nézve, akit bűncselekmény kísérletéért vonnak felelősségre, mert úgy kell helyt állnia, mintha a magatartása befejezett bűncselekményt valósított volna meg. Ennek következtében az indítványozó szerint a támadott rendelkezés nem felel meg az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiságból fakadó jogbiztonság követelményének és sérti a jogegyenlőség elvét is. Az alaptörvényi rendelkezés nevesítése nélkül megjegyezte az indítványozó azt is, hogy a kifogásolt szabály a bírói függetlenség elvének a sérelmét is megvalósítja, ezen megállapításához ugyanakkor nem fűzött további magyarázatot. Utalt továbbá az indítványozó a jogalkotóval szembeni azon elvárásokra, amelyek a normavilágosságból és az önkényes jogértelmezés lehetőségének a kizárásból fakadnak, de ezek összefüggését a kifogásolt jogszabályi rendelkezéssel nem magyarázta meg. Megállapította az indítványozó azt is, hogy a szabály „nem áll harmóniában az EU-s joggyakorlattal sem”, de álláspontját ezen túlmenően nem fejtette ki. Mindezek alapján az indítványozó a régi Btk. kifogásolt rendelkezését az Alaptörvény II. cikkével, III. cikkével, XV. cikk (1) bekezdésével, 25. cikk (2) bekezdés a) pontjával, 26. cikk (1) bekezdésével és 28. cikkével sem tartja összeegyeztethetőnek. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének a sérelme az indítványozó álláspontja szerint abból fakad, hogy a régi Btk. támadott rendelkezésében meghatározott büntetés aránytalanul súlyos.

- [5] A Kúria támadott döntése az indítvány értelmében azért sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, mert az indítványozóval szemben eljáró első és másodfokú bíróságok teljes mértékben figyelmen kívül hagyták a büntető ügy sértettjének a tanúvallomását.
- [6] A fentiekben túl az indítványozó utalt a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) rendelkezéseire, amelyek – az indítványozó tényként rögzített álláspontja szerint – már nem írják elő a bíróságok számára, hogy „az emberölés-kísérletére a kötelező 30 év minimum büntetést” (indítvány, 6. oldal) alkalmazzák. Beadványában számos jogesetet is ismertetett, amelyekkel azt kívánta igazolni, hogy a vele szemben kiszabott büntetés indokolatlanul és aránytalanul súlyos.
- [7] Mindezek alapján azt kérte az indítványozó, hogy az Alkotmánybíróság végezze el az általa kifogásolt Btk.-rendelkezés, valamint a támadott bírósági döntés alkotmányosságának a vizsgálatát. Utalt az Alkotmánybíróság számára az Abtv. 45. § (6) bekezdésében biztosított azon lehetőségre is, amelynek keretében elrendelheti az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása alapján jogerős határozattal befejezett büntetőeljárások felülvizsgálatát.
- [8] 2. Az indítványozó a beadványát az Alkotmánybíróság felhívása nyomán – két további beadványban – kiegészítette.
- [9] Azokban rögzítette, hogy a régi Btk. támadott rendelkezése alapján történő szankciókiszabás megítélése szerint kegyetlen, embertelen bánásmódnak minősül.
- [10] Álláspontja szerint sérti továbbá a jogbiztonságot, hogy a későbbi szabályozásnak, vagyis a Btk.-nak az indítványozó számára kedvezőbb rendelkezését az ügyben a bíróságok nem alkalmazták, holott erre a Btk. 2. §-a alapján lehetőségük lett volna. Erre figyelemmel kérte, hogy az Alkotmánybíróság az indítványozó ellen folytatott büntetőeljárásban született ítéletet hatályon kívül helyezze.
- [11] Az indítványozó megítélése szerint ezen felül sérti „a belső arányosság elvét”, hogy a magyar büntetőjogi szabályozás a kísérletet a befejezett bűncselekménnyel egy szintre emeli és el nem évülő cselekménynek minősíti, mivel ez a megoldás nem áll összhangban a nemzetközi jogban az el nem évülő bűncselekmények körének a megállapítására vonatkozó gyakorlattal. A szabályozás továbbá az érintett jogalanyokra nézve – alkotmányosan nem igazolhatóan – súlyosabb következmények alkalmazását vonja maga után, és „a norma címzettjei számára elvesz a kiszámíthatóság és [...] a büntetés enyhítésének lehetősége” (2017. augusztus 1-jén kelt indítvány-kiegészítés, 1. oldal).
- [12] 3. Az Alkotmánybíróság az indítvány és annak kiegészítései alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e, vagyis megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. A befogadhatóság feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy azoknak az indítvány az alábbiak szerint nem felel meg.
- [13] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A bíróság tájékoztatása szerint a támadott jogerős végzést, a Kúria Bpkf.II.1676/2016/2. számú végzését az indítványozó 2017. február 2-án vette kézhez, míg panaszát 2017. február 21-én, határidőben nyújtotta be.
- [14] Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §-át) és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B) cikk (1) bekezdés; I. cikk (1) és (3) bekezdés; II. cikk; III. cikk; XV. cikk (1) és (2) bekezdés; XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdés; 25. cikk (2) bekezdés a) pont; 26. cikk (1) bekezdés és 28. cikk]. Meghatározza továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést, valamint a konkrét bírói végzést, és kifejezett kérelmet fogalmaz meg a megsemmisítésükre.
- [15] 3.2. Az Abtv. 27. §-a értelmében alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet előterjeszteni. Ennek a feltételnek megfelel a Kúria Bpkf.II.1676/2016/2. számú végzése, így a döntés megsemmisítését az indítványozó az alkotmányjogi panasz beadványában az Abtv. rendelkezésével összhangban kérte.
- [16] Ezen felül ugyanakkor az indítványozó a kifogásait a Fővárosi Ítéltábla 3.Bpi.10.867/2016/3. számú végzésével, továbbá a Pest Megyei Bíróság 5.B.330/1999/70. számú és a Legfelsőbb Bíróság Bf.V.1.477/2000/7. számú ítéletével összefüggésben is előadta, és kérte, hogy az Alkotmánybíróság ezen döntések felülvizsgálatát is végezze el.

- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Fővárosi Ítéletábrla 3.Bpi.10.867/2016/3. számú végzése nem minősül az Alkotmánybíróság értelmezésében {lásd: 3002/2014. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [19]–[22]} sem az ügy érdemében hozott, sem a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek. Ezért érdemi alkotmányossági vizsgálatának nem volt helye. Nem volt továbbá lehetőség a panasz eljárás keretében arra sem, hogy az Alkotmánybíróság elvégezze az indítványozó ellen folytatott büntető eljárásban született első és másodfokú ítéletek alkotmányossági vizsgálatát. A Legfelsőbb Bíróság másodfokú jogerős ítéletével szemben az alkotmányjogi panasz előterjesztésére biztosított hatvan napos határidő ugyanis már – évekkel korábban – eltelt. A Pest Megyei Bíróság ítélete pedig szintén nem minősül sem az ügy érdemében hozott, sem a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek.
- [18] Ezért az indítvány azon elemeit, amelyek az indítványozó ellen folytatott büntető eljárással és azzal összefüggésben a Pest Megyei Bíróság 5.B.330/1999/70. számú és a Legfelsőbb Bíróság Bf.V.1.477/2000/7. számú ítéletével, valamint a Fővárosi Ítéletábrla 3.Bpi.10.867/2016/3. számú végzésével kapcsolatosak, az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálhatta.
- [19] 3.3. A Kúria támadott végzését érintő indítványozói kifogások kapcsán az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy azok tekintetében az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. §-ából fakadó követelményeknek.
- [20] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének *b*) pontja alapján az indítványnak – az eljárás megindításának indokain túl – alkotmányjogi panasz esetén meg kell határoznia az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése *e*) pontja értelmében pedig nem elegendő az Alaptörvény egyes rendelkezéseire hivatkozni, az indítványban meg kell indokolni, hogy az Alaptörvény egyes felhívott rendelkezéseit a sérelmezett jogszabályhely, illetve a megsemmisíteni kért döntés miért és mennyiben sérti.
- [21] Az indítványozó kifogásai, amelyekkel a Kúria végzésének a megsemmisítését kívánta alátámasztani, tartalmilag a Legfelsőbb Bíróság Bf.V.1.477/2000/7. számú – és 2001. január 15-én jogerőre emelkedett – ítéletével, az abban rögzített büntető jogi szankcióval kapcsolatosak, ezen szankció alkalmazásának az alaptörvény-ellenességét állítják. A perújítási eljárásban született, és az indítványozó perújítási kérelmének az elutasításáról jogerősen rendelkező kúriai végzés alaptörvény-ellenességét ezzel szemben az indítványozó konkrét érvekkel nem támasztotta alá. Ilyen érvek hiányában az indítvány a bírói döntés alaptörvény-ellenességét kifogásoló – az Abtv. 27. §-ára alapított – részében egyetlen elemében sem felel meg a határozott kérelem követelményének, így a panasz eljárásban érdemben nem volt vizsgálható.
- [22] 3.4. A régi Btk. 47/A. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességét állító és az Abtv. 26. §-ára alapított részében pedig az Alkotmánybíróság az indítványt az alábbi hiányosságok miatt nem vizsgálta érdemben.
- [23] A támadott jogszabályhely Alaptörvénnyel való összhangjának a vizsgálatát az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, I. cikk (3) bekezdésével, II. cikkével, III. cikkével, XV. cikk (1) bekezdésével, 25. cikk (2) bekezdés *a*) pontjával, 26. cikk (1) bekezdésével és 28. cikkével összefüggésben tartotta indokoltnak elvégezni.
- [24] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 26. §-a alapján az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Ebből fakadóan alkotmányjogi panasz csak valamely Alaptörvényben biztosított jog megsértésére alapítható. Az Alaptörvény indítványban hivatkozott rendelkezései közül ugyanakkor az I. cikk (3) bekezdése, a 25. cikk (2) bekezdés *a*) pontja, a 26. cikk (1) bekezdése és 28. cikk nem tartalmaz alapvető jogot. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése az Alkotmánybíróság gyakorlatában kikristályosodott általános alapjogvédelmi tesztet deklarálja. A 25–28. cikkek kifogásolt rendelkezései pedig a bírói hatalmi ág működésével kapcsolatos iránymutatást, követelményt rögzítenek, alapjogot vagy Alaptörvényben biztosított jogot az indítványozó vonatkozásában tehát ezek a rendelkezések sem határoznak meg. Ezért az utalt alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben érdemi vizsgálat lefolytatásának nem volt helye.
- [25] Az Alkotmánybíróság továbbá az Alaptörvény hatálybalépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, mely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén {lásd pl. 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]} – lehet alapítani. Tekintettel arra, hogy az indítványozó kifogásai nem esnek ezen kivételes esetek alá, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére alapított indítványi elem sem volt érdemben vizsgálható.
- [26] Az indítványnak az Alaptörvény II. cikkére, III. cikkére és XV. cikk (1) bekezdésére alapított elemei kapcsán, továbbá a XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített független bíróhoz való jog sérelmét állító részét érintően pe-

dig az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a beadvány csupán megállapításokat tartalmaz a jogsértés tényére vonatkozóan. Az indítványozó azonban nem adott elő érdemi indokolást arra vonatkozóan, hogy ezen alaptörvényi rendelkezések megsértését milyen alkotmányos érvek alapján tartja megállapíthatónak. Ezért az indítvány ezen elemei tekintetében sem felel meg az Abtv. 52. §-a értelmében vett – fent hivatkozott – határozott kérelem követelményének.

- [27] 4. Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján arra a megállapításra jutott, hogy az egyetlen elemében sem felel meg az alkotmányjogi panaszokkal szemben a befogadhatóság körében támasztott követelményeknek. Ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. december 12.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/609/2017.

